

**VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE COMMISSIE BESTUUR,
GEHOUDEN OP 5 JUNI 2014 IN HET STADHUIS TE HAARLEM**

Vastgesteld: 19 juni 2014

Aanwezig de leden:

de heer Van Driel (CDA), de heer J. Fritz (PvdA), de heer F.H. Garretsen (SP), de heer B. Gün (GLH), mevrouw D. Huysse (GLH), de heer B. van Leeuwen (D66), mevrouw D. van Loenen (PvdA), mevrouw M. Pippel (D66), de heer A.P.D. van den Raadt (Trots), de heer M.J.A.E. Rijssenbeek (D66), mevrouw H.A. van der Smagt (VVD), de heer F.N.G. Smit (OPH), de heer T.J. Vreugdenhil (CU) en de heer J. Vrugt (AP)

Afwezig de leden:

de heer R.G.J. de Jong (VVD), mevrouw N.U. Ramsodit (PvdA)

Mede aanwezig:

De heer J. Visser (voorzitter), de heer B.B. Schneiders (burgemeester), de heer E. Cassee (wethouder), mevrouw M. Blaauboer (secretaris), de heer De Iongh (voorzitter RKC), de heer Jonker (Hoofd Financiën), mevrouw Braam en de heer Gerritsma (accountants)

Verslag: de heer G-J. Timmermans

1. Opening en mededelingen voorzitter

De **voorzitter** opent de vergadering om 17.00 uur en heet allen welkom. Hij vervangt vandaag mevrouw Ramsodit die wegens familieomstandigheden verhinderd is. Hij deelt mee dat de informele bespreking over de bezwaarschriftenverordening op donderdag 19 juni plaatsvindt om 16.00 uur in de Enschedékamer. Er is een afmelding van de heer De Jong (VVD). De accountant, de heer Goldstein, heeft met excuses laten weten zelf verhinderd te zijn, maar in zijn plaats mevrouw Braam en de heer Gerritsma af te vaardigen.

2. Spreektijd voor belangstellenden

Er hebben zich geen belangstellenden gemeld.

3. Vaststellen van de agenda

Op verzoek van mevrouw **Van der Smagt (VVD)** wordt de voorgestelde aanvullende bespreking van het gisteren toegestuurde stuk over de BPR uitgesteld tot 19 juni, omdat zij nog geen antwoord heeft ontvangen op haar technische vragen.

Mevrouw **Van der Smagt (VVD)** verzoekt voortaan geen agendapunten meer van de agenda op de website af te halen als die agenda nog in bewerking is, omdat daarmee de met het punt samenhangende stukken ook niet meer toegankelijk zijn. Zij stelt voor te volstaan met een vermelding dat het punt mogelijk van de agenda gehaald wordt.

De **voorzitter** stelt vast dat de commissie daarmee instemt.
De agenda wordt voor het overige conform het voorstel vastgesteld.

4. Conceptverslag van de commissie Bestuur d.d. 22 mei 2014

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

5. Inventarisatie rondvraag en mededelingen voor leden en collegeleden

De heren **Fritz (PvdA)**, **Vrugt (AP)**, **Van den Raadt (Trots)** en **Smit (OPH)** kondigen elk een rondvraag aan voor de burgemeester.

Ter advisering aan de raad

6. Vaststelling Jaarrekening en Jaarverslag gemeente Haarlem 2013

Mevrouw **Braam** vestigt namens de accountant de aandacht op de elf belangrijkste kernboodschappen die op pagina 4 van het accountantsverslag staan beschreven. Zij meldt dat de accountant op 11 april 2014 een goedkeurende verklaring heeft afgegeven over de rechtmatigheid en getrouwheid van de jaarrekening. Desgevraagd geeft zij als toelichting dat met de zachte kant van Haarlem Presteert Beter (HPB) gedoeld wordt op de aspecten van bedrijfscultuur en opleiding van personeel voor de benodigde bedrijfsprocessen. Dat is in het verslag ook meegenomen.

De heer **De Iongh (voorzitter RKC)** meldt dat de RKC in demissionaire status op 9 april begonnen is met het bespreken van de jaarstukken en daarna ook het accountantsrapport. De reactie van het college op het RKC-rapport Wankel Evenwicht is pas gisteren ontvangen en kan de RKC pas volgende week bespreken. Daar kan hij nu dus niets over zeggen. De RKC constateert dat er veel verbeteringen zijn ingezet, maar dat de financiële positie van de gemeente nog steeds slecht is. De kwaliteit van de verantwoording vertoont een stijgende lijn en het college slaagt er steeds beter in de relaties tussen prestaties en doelen inzichtelijk te maken en te koppelen aan beoogde maatschappelijke effecten. In de toelichting mist de RKC echter een kwalitatieve analyse. De budgetdiscipline is verder verbeterd, wat onder meer blijkt uit de afname van het aantal correcties en overschrijdingen van de begroting. De RKC beveelt aan bij het opstellen van de begroting in gedachten te houden hoe men meer kan doen met minder budget. De doelmatigheid komt naar het oordeel van de RKC in de verantwoording te weinig aan de orde. Hogere baten gaan vaak gepaard met hogere lasten, zodat er per saldo geen extra resultaat geboekt wordt. De RKC pleit ervoor veel meer aandacht te besteden aan het risicomanagement. Dan gaat het niet alleen om directe financiële risico's, maar ook om mogelijke weerstand vanuit de burgerij tegen bepaalde projecten. De risico's op bezwaarprocedures zijn vooraf in te schatten en te voorzien van een prijskaart. Dat gebeurt volgens de RKC nu nog te weinig. Hij signaleert een verbetering in het beheer van activa. Het gemeentelijk vastgoed is behoorlijk in kaart gebracht en er zijn weinig lijken in de kast meer te verwachten. Het wachten is nu op een meerjarenprogramma voor onderhoud en verkoop. De professionalisering van de organisatie en de hard closes worden goed aangepakt. Gedurende het jaar komen de bijgestelde begroting en de werkelijke uitgaven steeds dichterbij elkaar te liggen en het is te verwachten dat die ontwikkeling zich voortzet. De RKC is bezorgd over het toezicht op verbonden partijen en voorziet dat dit bij de komende decentralisaties een groot probleem kan worden. Daar wil de RKC veel aandacht aan geven. Hij merkt op dat het college in zijn reactie terughoudend reageert op dit punt. De regie van de gemeente moet nog verder worden uitgewerkt. Het is nog niet voldoende duidelijk hoe de prestaties van de partners in de stad gerelateerd zijn aan de doelen van de gemeente en hoe daarop gestuurd en gecontroleerd wordt. De RKC hoopt dat er in de nieuwe raadsperiode betere indicatoren ontwikkeld worden die beter aansluiten bij de maatschappelijke doelstellingen met een andere opzet van de programma's. Al met al ziet de RKC dat de weg omhoog naar een voldoende is ingeslagen, maar dat de financiële positie wankel blijft en is daarom gematigd tevreden.

De **voorzitter** beveelt de commissie aan de bespreking te voeren aan de hand van het voorwerk en de aanbevelingen van de RKC en de beslispunten in het voorliggende raadsbesluit: het vaststellen van de jaarstukken en het meenemen van de aanbevelingen in de reguliere bestuurlijke P&C-cyclus zonder separate behandeling.

Mevrouw **Pippel (D66)** bedankt de RKC, ambtenaren en de accountant voor al het voorwerk. Zij signaleert dat de beleidsinhoudelijke discussie over de jaarstukken tot nu toe amper uit de verf komt en stelt daarom voor de komende jaren per commissie de desbetreffende beleidsinhoudelijke onderdelen van de jaarstukken te bespreken. Zij is benieuwd wat de overige commissieleden van dat voorstel vinden. Zij stelt vast dat de jaarrekening dankzij enkele kunstgrepen wordt afgesloten met een positief resultaat van 2 miljoen euro. Dat geeft haar geen aanleiding tot opgetogen reacties vanwege de noodgrepen, onttrekkingen en compenserende maatregelen in 2013 om dat resultaat te bereiken. De financiële positie van de gemeente is niet verbeterd, de schuld is opgelopen. Daarop blijft inzet geboden. De decentralisaties kunnen een belangrijk effect hebben. Zij is benieuwd of het college al een doorkijk naar de komende jaren kan geven nu vorige week de meicirculaire is verschenen. De budgetbeheersing en de verantwoording zijn volgens de deskundigen verbeterd en zij verwacht dan ook dat de resultaten van al die inspanningen zich de komende tijd zullen laten zien. Zij sluit zich aan bij de verbeterpunten die de accountant en de RKC aandragen, vooral op het gebied van het risicomanagement. Zij onderstreept het belang van een transparant toezicht op de verbonden partijen zodat duidelijker wordt waarop en hoe gestuurd wordt naar de gewenste resultaten. Op dat punt verwacht zij een stevig verhaal van het college. Zij stelt vervolgens enkele inhoudelijke punten aan de orde. Zij acht het een slechte zaak dat het percentage burgers dat zich betrokken voelt bij het beleid ondanks alle inzet is gedaald van 26 naar 20. Tegelijkertijd blijkt de burger als klant wel redelijk tevreden over de gemeente. Zij pleit ervoor het beleid van *minder regels, meer service* door te zetten en vooral de regels voor reclame-uitingen minder ingewikkeld te maken. Als het om participatie en communicatie gaat, verwacht zij veel van gebiedsgericht werken en het dicht bij de burgers organiseren van zaken. Zij begrijpt dat het college niet zit te wachten op een extra verantwoordingsdocument. Maar zij doet wel een dringend appel om in de P&C-cyclus een volwaardige plek te geven aan de aanbevelingen van de RKC en de accountant, zodat de raad het verloop goed kan volgen zonder te hoeven speuren.

De heer **Garretsen (SP)** zegt dat de SP het motto *sociaal en solide* uit de periode dat de SP in het college zat, nog steeds als een randvoorwaarde ziet voor een sociaal beleid. De gemeente moet goed op de centen passen. Hij zegt dat hij samen met de VVD enkele vragen zal stellen. De VVD en de SP vinden het verschil tussen de begrote onttrekking aan de reserve – 9,9 miljoen euro – en de werkelijke onttrekking van 55 miljoen euro veel te groot. De begroting vertoont daardoor een grote mate van onvoorspelbaarheid met alle risico's van dien. Dat geldt ook voor de toevoegingen. De fracties willen weten wat de structurele oorzaken voor deze verschillen zijn. Verder zijn zij benieuwd welk verschil het college acceptabel acht en welke instrumenten het wil inzetten om de verschillen binnen aanvaardbare grenzen te houden en welke voor- en nadelen aan die instrumenten kleven.

De fracties vinden dat de maatstaf van doelmatigheid ook moet worden gehanteerd voor externe partners. Volgens hem kan ook daar worden bezuinigd op grond van doelmatigheid, zoals dat ook gebeurt binnen de eigen organisatie. Hij wil dat de raad ook betrokken blijft bij het beleid en de beleidstoetsing van de MRA. Hij is benieuwd wanneer de rapportage van de provincie te verwachten valt. Voor het sociaal domein vindt hij het van groot belang dat de raad via goede rapportages op de hoogte gehouden wordt van knelpunten en ontwikkelingen en dat er een Digipanel van burgers komt zoals dat ook in andere gemeenten al gebeurt. Hij begrijpt dat

wellicht niet alle vragen nu ter plekke beantwoord kunnen worden, maar vindt de antwoorden van belang om lering te trekken voor de toekomst.

De **voorzitter** wijst op het verschil tussen technische vragen die schriftelijk worden afgehandeld, en politieke vragen. Verder merkt hij op dat de jaarstukken vooral een terugblik zijn en dat in de raad alle ruimte is voor politieke toekomstgerichte uitspraken.

Mevrouw **Van der Smagt (VVD)** zegt dat de VVD de zorgen van de RKC over de algemene reserve, de grote afwijkingen van de begroting, het risicomanagement en het toezicht op verbonden partijen deelt. De ruimte om tegenvallers op te vangen slinkt met de algemene reserve. Zij bestrijdt de bewering dat er een positief saldo van 2 miljoen euro zou zijn. Dat moge boekhoudkundig waar zijn, in feite is het vermogen verminderd door de grepen uit de algemene reserve. Er zijn twee voorzieningen getroffen van samen 7 miljoen euro voor erfpacht en fiscale risico's. Mede namens de SP vraagt zij een nadere toelichting die verder gaat dan de summiere passages op pagina 348 en 349. Zij wil weten hoe groot de kans is op het daadwerkelijk optreden van deze risico's en welke beheersmaatregelen zijn getroffen in beide dossiers. Verder wil zij weten sinds wanneer de wethouder op de hoogte was van de noodzaak van deze voorzieningen en wat hun oorzaak is.

Mevrouw **Van Loenen (PvdA)** bedankt het college en de RKC voor al het werk. Haar fractie stemt in met de aanbevelingen van de RKC en het feit dat het college daarmee aan de slag gaat. Zij kijkt reikhalzend uit naar het nieuwe risicomanagement van dit college. Zij betreurt het dat slechts 20% van de Haarlemmers aangeeft zich voldoende geïnformeerd te voelen door de gemeente. Zij vindt deze daling zorgelijk, zeker waar er steeds meer middelen zijn om bewoners te informeren en te betrekken. Dat acht zij een gemiste kans. Het gebiedsgericht werken zou bewoners meer aanspreken. Zij vraagt ook in de jaarstukken de gebiedsgerichte aanpak meer zichtbaar te verwerken als er toch al gewerkt wordt aan een nieuwe indeling van het jaarverslag. Zij vraagt of de wethouder mogelijkheden ziet om dit jaarverslag en de resultaten meer toegankelijk te maken voor mensen buiten deze vergaderzaal door bijvoorbeeld een vertaling in infographics. Zij roept ook de raadsleden op suggesties te leveren om meer aandacht te krijgen voor deze stukken. Zij denkt zelf aan een soort verantwoordingsdag. In het jaarverslag mist zij ambitie op het punt van participatie buiten de gangbare trajecten om. De ideeën van bewoners zijn volgens haar boven tafel te krijgen via het scheppen van platforms en het meer toegankelijk maken van het ambtelijk apparaat. Zij refereert aan de onlangs aangenomen motie van GLH om voortaan bij de start van een nieuw regionaal samenwerkingsverband eerst een startnotitie aan de raad voor te leggen. Er zijn nu zeven gemeenschappelijke regelingen waarbij de rol van de gemeenteraad niet gemakkelijk te definiëren is. De raad moet vaak achteraf instemmen met afspraken die regionaal zijn gemaakt. Zij stelt voor de RKC te vragen om een onderzoek en aanbevelingen om daar een betere structuur in te brengen. Zij is benieuwd wat haar collega's vinden van een dergelijke opdracht voor de RKC.

De **voorzitter** spreekt de hoop uit dat het deze raadsperiode eindelijk eens gaat lukken om alle eigen voorstellen van de raad via het presidium onder te brengen in een termijnagenda en een goede jaarplanning voor de raad.

De heer **Vrugt (AP)** stemt volledig in met de aanbevelingen van de RKC. Hij is het ermee eens dat er meer aandacht moet zijn voor de jaarstukken, omdat het hier om echte cijfers gaat, niet om ramingen of begrotingen. Hij kondigt een reeks technische vragen aan. Hij hekelt het ritueel in meerjarenramingen om te voorspellen dat de schuldenlast gaat afnemen. Voorlopig ziet hij alleen een toename. Hij ziet tot zijn verbazing dat de leningen aan corporaties zijn toegenomen tot 1

miljard euro. Hij vraagt waarom de bedragen aan proceskosten, dwangsommen en schadeclaims niet worden gekwantificeerd. Er was in 2013 sprake van een incidenteel voordeel van 9 miljoen euro, naast een vermindering van de kosten voor externe inhuur met 10 miljoen. Dat geld lijkt echter verdampt. Hij merkt op dat het gebruik van digitale dienstverlening tegenvalt en bijgevolg ook de waardering voor de informatievoorziening. Door de strengheid aan de poort bij het sociaal domein is er een overschot van ruim 3 miljoen euro ontstaan bij het inkomensdeel van de Wwb en is nog eens 750.000 euro niet besteed voor armoedebeleid, terwijl het aantal uitkeringsafhankelijken alleen maar toeneemt. De waardering van 20% voor betrokkenheid is in zijn ogen dramatisch. Het verblijf in de maatschappelijke opvang en het aantal daklozen is gestegen. Hij wijst in dat verband naar zijn recent aangenomen motie over contingentwoningen. Tot slot is hij het eens met de suggestie om de jaarstukken in commissie te behandelen.

De **voorzitter** merkt op dat het verstandig lijkt om voor volgende jaren een andere manier van behandeling van de jaarstukken te organiseren, zodat de raadsleden antwoorden kunnen krijgen op al hun vragen. Er is een traditie gegroeid om de RKC veel voorwerk te laten verrichten, maar gehoord het aantal vragen denkt hij dat die traditie niet meer volstaat.

Mevrouw **Huysse (GLH)** noemt de bespreking van de jaarstukken een belangrijk moment voor de controlerende kaderfunctie van de raad. Zij is verheugd dat het college de aanbevelingen van de RKC wil overnemen en zelfs al voor een deel in gang heeft gezet. De budgetbeheersing moet vooral worden doorgezet om tot minimale afwijkingen tussen begroting en realisatie te komen. Het risicomanagement wordt nu serieus aangepakt. Zij vindt het een goede zaak dat de zachte kant van HPB ook serieus ter hand wordt genomen. In het sociaal domein zijn nog veel zaken voor verbetering vatbaar. Zij hoopt dat de raad na de betere indeling van de rapportages ook daar beter de vinger aan de pols kan houden. Het zal een uitdaging blijven om het sociaal domein goed op orde te krijgen. Zij signaleert dat er ondanks vastgestelde plannen op sommige plaatsen geen onderhoud plaatsvindt omdat er geen budget voor is. Zij vraagt hoe dat mogelijk is en op welke gronden dan keuzes gemaakt worden. Wordt er meer gepland dan haalbaar is of valt het onderhoud duurder uit? Op termijn gaat de gemeente grote problemen krijgen als het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte en openbaar groen stagneert. Daar zal GLH op blijven letten. Zij ziet zowel voor het groen als voor het sociaal domein een belangrijke rol voor wijkinitiatieven. Die wil ze beter faciliteren en ondersteunen. Het onderhoud van het vastgoed is al jaren een zorgenkind en zij ziet uit naar het aangekondigde plan van aanpak. Zij spreekt optimistische verwachtingen uit over de nieuwe coalitie.

De heer **Van Driel (CDA)** prijst de manier waarop de RKC compact de inhoud en betekenis van de jaarstukken weergeeft. Volgens het college is er een positief resultaat van 2 miljoen euro, de heer Verhoef houdt het in zijn brief op een negatief resultaat van bijna 10 miljoen. Dat ligt aan de manier waarop men de cijfers duidt. De harde cijfers zeggen echter dat het eigen vermogen is afgenomen en dat de schuld torenhoog is. Het CDA is dan ook blij dat de nieuwe coalitie afspraken gemaakt heeft om de schuldenlast te gaan verminderen. Dat zal wel veel discipline vragen. Volgens de accountant is HPB misschien iets te ambitieus en loopt de uitvoering achter op de planning. Hij daagt de wethouder uit de aanbeveling van de RKC op dit punt volledig over te nemen en de uitvoering niet alleen concreet te maken, maar ook in SMART-termen te gieten zodat de raad het echt via metingen in de gaten kan houden. Tot slot spreekt hij zijn steun uit voor de voorstellen van D66 en de PvdA.

De heer **Smit (OPH)** merkt op dat een lijst met vragen van de RKC over de jaarrekening inmiddels van de website is verdwenen en dat de paginanummering van papieren documenten niet meer correspondeert met de versies op de website. Hij vindt het zorgelijk dat de gemeente het

risicomanagement niet op orde heeft. Het spreken over een positief resultaat acht hij een staaltje taalvervuiling. Dat geld moet naar zijn mening terug naar de algemene reserve omdat het risicovermogen te laag is. Hij kondigt een motie aan om dat geld terug te storten in de algemene reserve. De accountant noemt de extra aanvulling van de voorziening voor boventalligen een voorziening omdat die gespecificeerd is. De voorziening zelf is echter niet gespecificeerd en mag daarom volgens spreker niet een voorziening genoemd worden, maar hooguit een reserve. Hij noemt het onbegrijpelijk dat de eigendoms kwestie van de investeringen door of ten behoeve van de Toneelschuur niet te achterhalen valt. De financiële positie van de gemeente blijft naar zijn mening zorgelijk. Er worden op papier wel mooie ambities verwoord, maar OPH is bang dat ook in 2014 een verdere vermogensdaling zal optreden waardoor het vermogen onder het vereiste risicovermogen zakt. Hij vindt het een gemiste kans dat het college in zijn reactie op de RKC niet ingaat op de tien conclusies uit Wankel Evenwicht, maar alleen op de aanbevelingen. Hij erkent dat er enige vooruitgang is geboekt, maar voorziet dat mede door alle bewegingen vanuit Den Haag het niet zal lukken het vermogen op de vereiste omvang te krijgen. In het coalitieakkoord wordt al een miljoen euro van dat zogenaamde positieve resultaat toegewezen aan een voorziening in het sociaal domein, over het andere miljoen schijnt nog enige discussie te zijn. Vooralsnog is hij niet optimistisch te krijgen. Hij kondigt enkele technische vragen en de al genoemde motie aan.

De heer **Van den Raadt (Trots)** kondigt technische vragen aan over de garantstelling voor corporatieleningen en over de vastgoedportefeuille. Het lijkt hem een goed idee om de heer Verhoef een keer uit te nodigen voor een opheldering over zijn jaarlijkse brief. Hij spreekt zijn waardering uit voor de pittige reactie van de RKC op de jaarstukken. Hij is het ermee eens dat er meer grip moet komen op verbonden partijen en vraagt zich af of er anders niet gewoon taken moeten worden teruggehaald naar de gemeente. In 2010 beloofden alle partijen in hun programma's ook al de schulden aan te pakken en voorzichtig te zijn met grote projecten. Daar is niets van terechtgekomen. Daarom is Trots voorstander van de aanstelling van een financieel commandant die bij elk project alleen maar let op de centen en daarover maandelijks rapporteert. Hij overweegt daarover een motie in te dienen. Dan kan de gemeente de overstap maken van een wankel evenwicht naar een rots in de branding.

De heer **Vreugdenhil (CU)** noemt de stukken transparant, maar ernstig. De kwestie van het risicomanagement speelt volgens hem al jaren en het is een goede zaak dat er nu een meerjarenraming komt voor het vastgoedbeheer. Volgens de RKC is een kerntakendiscussie hard nodig om weer enige financiële ruimte te scheppen. Er zijn grote risico's, de schuldenlast is te hoog, er is onvoldoende ruimte om tegenvallers op te vangen en het projectbeheer verdient aanscherping. Hij betreurt het dat er geen onderzoek wordt gedaan naar blackspots in het verkeer, terwijl er de afgelopen jaren veel ernstige fietsongevallen hebben plaatsgevonden. Hij betreurt het dat de gemeente geen sluitende meerjarenraming heeft en dat het weerstandsvermogen en de algemene reserve te laag zijn. Op pagina 242 signaleert hij in een grafiek een verkeerd getal. Er staat dat de getallen vermenigvuldigd moeten worden met een factor miljoen, terwijl dat volgens hem duizend moet zijn.

Er zijn veel onzekerheden en er is een noodzaak tot hard ingrijpen in de financiën. Hij vindt het een goede zaak dat deze jaarstukken daartoe een aanzet bieden.

De heer **Garretsen (SP)** merkt op dat de reactie van het college op het rapport van de RKC erg laat is binnengekomen. Hij stelt voor nog een extra vergadering van de commissie Bestuur in te lassen om de reactie van de RKC op die reactie en de antwoorden op de technische vragen te bespreken voordat raadsbehandeling plaatsvindt.

De **voorzitter** merkt op dat de reactie van het college volgens de planning is gekomen. Bovendien zijn de jaarstukken zelf al vijf weken in het bezit van de raad en is er dus eigenlijk voldoende tijd geweest om alle technische vragen te stellen. Hij wil de wethouder hierna de gelegenheid geven voor globale beantwoording van de gestelde vragen en opmerkingen. Het is de bedoeling de jaarstukken volgende week donderdag 12 juni vast te stellen. Hij stelt voor de technische vragen alsnog schriftelijk te stellen en voor volgend jaar een andere wijze van behandeling te organiseren. Een extra vergadering over de technische vragen lijkt hem weinig zinvol en ook niet haalbaar. In de raad kan men dan alsnog reageren op de antwoorden en de reactie van de RKC.

Wethouder **Cassee** zegt toe dat vragen uiterlijk komende dinsdag schriftelijk beantwoord zullen worden, mits zij vrijdag vóór 12.00 uur schriftelijk zijn ingediend.

De heer **De Iongh (RKC)** zegt toe vaart te zullen zetten achter een RKC-reactie op het college, indien de RKC een reactie zelf wenselijk acht.

De heer **Smit (OPH)** zegt dat eventueel uitstel tot de vergadering van 3 juli mogelijk is, omdat de provincie daartoe de ruimte geeft. Maar dan komt men wel in het vaarwater van het traject van de kadernota. Het voordeel is dan wel dat de RKC voldoende tijd heeft voor een reactie.

De **voorzitter** concludeert na een peiling, dat de commissie na de toezegging van de wethouder in meerderheid, met uitzondering van SP, Trots en OPH, voorstander is van handhaving van de behandeling op 12 juni. Hij last een eetpauze in.

Wethouder **Cassee** bedankt de RKC voor het rapport waarmee het college op de meeste punten kan instemmen. Hij brengt in herinnering dat de heer Jonker hier in 2011 moest melden dat de gemeente niet *in control* was. Als de RKC dan nu constateert dat de gemeente op de grens van een voldoende zit, moet men zijn zegeningen tellen. Er is een stap gemaakt van dieprood naar oranje of groen. De basis is nu op orde en dat is een randvoorwaarde voor verder beleidsmatig opereren binnen de gemeente. Nu kan gewerkt worden aan kwantitatieve en kwalitatieve verantwoording en aan een betere vorm van risicomanagement. Het budgetbeheer en de positie van de budgethouders moeten dit jaar volledig op orde komen, zodat er echt goed gestuurd kan worden. De neiging om nog meer te controleren en nog meer rapportages te vragen is begrijpelijk bij zo veel alarmsignalen, maar dat blijft aan de achterkant vaststellen dat de zaken niet op orde zijn. Hij prefereert het de energie vooral te steken in het op orde brengen. Daarom is het college geen voorstander van een extra verantwoordingsdocument zoals de RKC aanbeveelt. Hij is het er wel mee eens dat in de gebruikelijke rapportages van de P&C-cyclus helderder en vindbaarder wordt opgenomen hoe het staat met de uitvoering van alle aanbevelingen. Hij heeft met zijn staf sinds zijn aantreden twee weken geleden wel al gesproken over de vormgeving van de jaarrekening en de kadernota om binnen de wettelijke regels de toegankelijkheid te bevorderen. Het toezicht op de verbonden partijen is een lastige kwestie. De GR's hebben hun eigen dynamiek en zijn vaak zelfstandige entiteiten. Maar het college wil de relaties nog eens kritisch tegen het licht houden om te komen tot een procedure waarin het bestuur van Haarlem betrokken wordt bij de besluitvorming op een moment dat zulks nog zinvol is en het niet geplaatst wordt voor voldongen feiten. Dat is op dit moment onderwerp van gesprek binnen het college. De onderbouwing van de voorzieningen voor de erfpacht en fiscale risico's is opgenomen in de Jaarrekening 2012 en de tweede bestuursrapportage van 2013 en zal hij nog eens laten toesturen. Het risicomanagement is aan de technische kant nu redelijk onder controle. Aan de zachte kant van het kosten- en risicobewustzijn binnen de organisatie gaat het minder goed. Dat is lastiger dan de boekhouding op orde brengen en vergt een andere inrichting van de organisatie. Dat neemt het college krachtig ter hand. Het is moeilijk dat aspect goed SMART te maken. De raad heeft

meermalen aangegeven niet te zitten wachten op weer een hele serie smileys, dus houdt hij zich aanbevolen voor suggesties. Het lijkt hem voor de hand liggend om het Digipanel in te zetten voor het sociaal domein, maar hij zal de suggestie doorgeven aan de verantwoordelijke wethouder. Hij is het concluderend eens met de RKC dat de financiële situatie nog zorgelijk is, maar is wel van mening dat er een goed fundament gelegd is en dat men aardig op weg is. Waar het nu op aankomt, is een rechte rug en vastberadenheid op de lange weg die nog te gaan is. Hij roept de raad op bij meevallers niet meteen naar leuke bestedingen te kijken en met elkaar de nodige discipline in acht te nemen.

De heer **Garretsen (SP)** zegt dat de basis niet op orde is als het gaat om de voorspelbaarheid van de begroting. Hij verwijst naar de neerwaartse trend bij de reserves die zo spoedig mogelijk moet worden gestopt. Hij vraagt welke instrumenten het college wil inzetten om dat in de hand te houden. Hij is het eens met de OPH dat het overschot meteen aan de reserve toegevoegd moet worden. Er moet alles aan gedaan worden om de financiële situatie solide te maken. Pas daarna kan men gaan denken aan andere zaken die de coalitie nu al met die 2 miljoen wil financieren.

De heer **Fritz (PvdA)** merkt op dat de SP die in verkiezingstijd nog voor 100% sociaal ging, nu dus geld wil weghalen bij de reserve sociaal domein, waar de coalitie 1 miljoen van het positieve resultaat 2013 aan wil besteden.

De heer **Garretsen (SP)** zegt dat de hoogste prioriteit nu gelegen is bij het gezond maken van de financiële situatie en het terugdringen van de neerwaartse spiraal om daarna ruimte te kunnen vrijmaken voor sociaal beleid. Hij spreekt zijn volledige steun uit voor de suggestie van de PvdA om meer grip te krijgen op regionale regelingen. Ook steunt hij het betoog van het CDA.

De heer **Van den Raadt (Trots)** zegt al eerder ferme taal gehoord te hebben over de verbonden partijen, maar is benieuwd hoe de wethouder gaat reageren als er over een jaar nog niets veranderd is.

De heer **Smit (OPH)** waardeert de positieve woorden van de wethouder, maar ziet in 2014 of 2015 nog niet een echt batig saldo ontstaan om nieuwe dingen mee te doen. Hij daagt de wethouder uit een weddenschap aan te gaan over het jaar waarin Haarlem dat mag meemaken. Hij denkt dat de raad kritisch moet kijken naar de hele begroting om een alternatieve dekking te vinden voor de reserve sociaal domein. Zijn motie is erop gericht het weerstandsvermogen op peil te krijgen.

De heer **Vrugt (AP)** betwijfelt of die dekking elders gevonden kan worden en constateert dat de heer Smit zijn eigen motie ondergraaft.

De heer **Van Driel (CDA)** zegt benieuwd te zijn naar het extra bezuinigingsvoorstel van de OPH. Hij bestrijdt dat HPB te zacht zou zijn voor SMART-formuleringen. Hij zal kijken of hij suggesties aan de wethouder kan aanleveren.

Mevrouw **Van Loenen (PvdA)** zegt met alle gebleken steun voor meer grip op verbonden partijen met een nader voorstel te zullen komen hoe de raad dat kan organiseren, bijvoorbeeld via de RKC.

Wethouder **Cassee** zegt te hopen dat er al binnen een jaar zicht is op hoe Haarlem een betere grip kan krijgen op verbonden partijen. Dat vraagt voortdurende monitoring. Hij heeft nu geen hapklaar antwoord op de vraag hoe in een structuur waarin Haarlem geen meerderheid heeft,

moet worden omgegaan met een besluit van de meerderheid waar Haarlem zich niet in kan vinden. Daar moet met elkaar over gesproken worden.

De **voorzitter** constateert dat de stukken als bespreekpunt naar de raad gaan. Hij vraagt de raad nog eens goed te kijken naar de verschillende besluitpunten, ook de punten waar de commissie het nu niet over gehad heeft, en wenst de wethouder en zijn staf veel succes toe bij de beantwoording van de vragen.

7. Ontwerpjaarverslag 2013 Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) en Ontwerpbegroting 2015 VRK

Burgemeester **Schneiders** betreurt het dat de fracties zo weinig spreektijd hebben overgelaten voor een document waarmee de raad nu wel zijn controle over een regionale voorziening kan manifesteren. Wat de raad nu zegt, kan nog meegenomen worden in de besluitvorming.

De heer **Vrugt (AP)** merkt op dat de stukken op 11 april zijn binnengekomen en pas nu staan geagendeerd terwijl het bestuur van de VRK morgen al tot besluitvorming overgaat. Hij betwijfelt de zin van deze bespreking. Hij zegt begrepen te hebben dat de coalitie nog meer wil bezuinigen dan nu al is vastgesteld. De mededeling daarover van de burgemeester tijdens de bijeenkomst in mei overschaduwde de presentatie van de alternatieve bezuinigingen die de vrijwillige brandweerlieden die avond hadden willen presenteren. Hij pleit ervoor de vrijwilligers alsnog op korte termijn de gelegenheid te geven hun voorstellen te presenteren. Voor zover hij weet liggen er nog steeds geen voorstellen van de VRK voor een totaalpakket en de plustaken, zodat er volgens hem nog alle ruimte is die alternatieven serieus te bekijken. Hij signaleert dat er alleen al bij de aanschaf van een hogedrukspuit een fout gemaakt is van 2,5 miljoen euro. Hij vraagt wie het werk van de BCT gaat overnemen, waar al vlug 2 miljoen euro mee gemoeid is. Het werk zal toch moeten gebeuren.

De heer **Van Leeuwen (D66)** merkt op dat deze stukken al lang in huis zijn en pas nu tegen de deadline aan geagendeerd worden. Hij noemt het jaarverslag zorgvuldig en constateert met instemming dat de VRK nog ruimte gevonden heeft voor bezuinigingen en gaat akkoord met de voorgestelde investeringen. Hij is benieuwd welke voorstellen nog zullen volgen voor aanvullende bezuinigingen om de afspraak uit 2010 na te komen. Hij merkt op dat er verschil van opvatting is tussen de ondernemingsraad en de vrijwillige brandweer en stelt voor die avond dan ook de OR aan het woord te laten komen. Tot slot merkt hij op dat de accountant een verklaring met beperkingen heeft afgegeven. Die dringt aan op verbetering van de inkoop en meer samenwerking met andere regio's op dat gebied om besparingen te realiseren. Daarvoor acht de VRK externe inhuur nodig. Hij is benieuwd wat de VRK met die aanbevelingen gaat doen.

Mevrouw **Van der Smagt (VVD)** vindt de onderbouwing van de 860.000 euro voor investeringen summier en wil eerst bezuinigen voordat er sprake kan zijn van nieuwe investeringen.

De heer **Fritz (PvdA)** benadrukt de positieve situatie die zich heeft ontwikkeld sinds het dieptepunt van enkele jaren geleden met groeiende tekorten. De zaken raken nu steeds beter op orde, er is nu zelfs een positief saldo op de rekening en de investering is noodzakelijk om de zaken nog beter onder controle te krijgen. Hij complimenteert het VRK-bestuur met de behaalde resultaten. De bestemming van het overschot ziet hij als een nuttige vorm van bezuiniging op termijn. Hij heeft er alle vertrouwen in.

De heer **Gün (GLH)** steunt de investering en complimenteert het VRK-bestuur met het positieve saldo. Hij zal de menukaarten bij de kadernota met veel interesse gaan lezen. Hij mist echter wel de bezuinigingsvoorstellen in de ontwerpbegroting 2015. Volgens hem ligt er een groter potentieel om bezuinigingen door te voeren. Hij constateert dat door de dotatie van 100.000 euro het weerstandsvermogen nu bijna op orde is en hoopt dat dat volgende jaren helemaal aangevuld kan worden.

De heer **Van den Raadt (Trots)** vraagt wanneer de procedure rond verbonden partijen nu eens echt anders wordt aangepakt. Hij complimenteert de VRK en de burgemeester met het behaalde resultaat. Hij steunt het voorstel van de AP om de vrijwillige brandweer zijn voorstellen nog eens te laten presenteren en sluit zich aan bij de suggestie van D66 om dan ook de OR uit te nodigen.

De heer **Van Driel (CDA)** complimenteert de VRK met het bereikte resultaat, zeker gezien de voorgeschiedenis. Hij noemt de opmerking van de burgemeester in de media dat de nieuwe coalitie nog eens 2,8 miljoen wil bezuinigen op de VRK, ongelukkig. Hij is wel blij dat de burgemeester in de vorige vergadering uiteen heeft gezet hoe het werkelijk zit. Hij neemt nog eens een duik in de geschiedenis. In 2012 werd vermeld dat de bezuiniging van 2,1 miljoen in 2018 zou worden gehaald. In 2013 wordt daaraan getwijfeld en in 2014 wordt de VRK per brief gevraagd reële bezuinigingsmaatregelen te vinden. Die blijken nu gevonden te zijn in de huisvesting en andere manier van werken. Spreker heeft er nu alle vertrouwen in dat de VRK de in 2010 afgesproken bezuiniging in 2018 zal halen.

De heer **Vreugdenhil (CU)** vindt dat er verstandig is omgesprongen met de toegekende middelen. Hij wacht de mededelingen in de kadernota af over verdere bezuinigingen. Ook hij is benieuwd wie het werk van de BCT gaat overnemen. Hij pleit voor het optimaal equiperen van de VRK om alle toekomstige risico's te kunnen ondervangen en vindt dit op gespannen voet staan met het streven om alles strikt te beperken tot de wettelijke minimumtaken.

De heer **Garretsen (SP)** signaleert een zekere wrijving tussen de vrijwillige en professionele brandweer. Hij steunt het voorstel voor een extra bijeenkomst met de vrijwilligers en de OR. Volgens hem valt er op beide takken niet meer te bezuinigen.

Burgemeester **Schneiders** merkt op dat de OR nu ook op de publieke tribune zit. Hij zegt ook ongelukkig te zijn met de uitspraken van de heer Van Driel. De complimenten over de bedrijfsvoering zal hij overbrengen. Hij merkt op dat de werkvloer goed betrokken is bij het hele proces. Hij zal nog eens laten kijken naar de inregeling van het besluitvormingsproces om te bewerkstelligen dat deze stukken voortaan eerder geagendeerd kunnen worden. Hij wijst erop dat de VRK voldoet aan alle wettelijke voorschriften rond GR's. Er worden pas besluiten genomen in het AB als alle zienswijzen binnen zijn. De onderbouwing van het voorstel om te investeren is inderdaad mager, maar het is de bedoeling om dit bedrag nu in de algemene reserve van de VRK te storten en pas definitief via het AB te bestemmen voor dit doel als er een gedegen huisvestingsplan is opgesteld. De harde voorwaarde is dat er in 2017 600.000 euro wordt bezuinigd op huisvesting. Dat kan via het afstoten van andere huisvesting. Dat betekent voor Haarlem als eigenaar voor een derde deel een besparing van 200.000 euro. Hij blijft een antwoord schuldig over de BCT. Hij moet laten uitzoeken hoe dat in het sociaal domein geregeld wordt, want er zal iets voor moeten terugkomen. Op hetzelfde moment dat de bijeenkomst bij de brandweer plaatsvond, werd het coalitieakkoord gepubliceerd. Dat leidde tot een zekere juichstemming omdat daarin stond dat de vrijwillige brandweerpost behouden zou worden. Het lijkt hem een goed idee de vrijwillige brandweer alsnog een keer uit te nodigen om hun alternatieve plannen te presenteren. Er zijn tien gemeenten eigenaar van de VRK, die eerst met elkaar een besluit moeten nemen voordat er een extra bezuiniging in de begroting wordt

opgenomen. Daarom zijn die nu ook nog niet te zien in deze begroting. Hij is een voorstander van een open proces waarbij ook de vrijwilligers hun alternatieven mogen presenteren, maar hij wijst erop dat alles in de voorafgaande fases zo goed doorgenomen is dat hij betwijfelt of er nog andere mogelijkheden zijn. Hij stelt voor dan ook de commandant en de OR uit te nodigen voor commentaar. Dat zal lastig worden, want de verhoudingen zijn verstoord omdat de beroepsbrandweer vindt dat de vrijwilligers van Oost grenzen hebben overschreden. De bevelhouders hebben het idee dat ze in actie niet meer blind kunnen vertrouwen op het opvolgen van hun commando's. Dat is een open zenuw in de organisatie, zie de ervaringen met de Koningskerk. Er wordt nu hard gewerkt aan herstel van het vertrouwen. Hoe dan ook kunnen suggesties van de bijeenkomst meegenomen worden naar het AB.

De heer **Gün (GLH)** zegt zich grote zorgen te maken over die tweespalt. In het licht van de veiligheid van de burgers verdient de oplossing alle prioriteit. Hij zegt geen behoefte te hebben aan een extra bijeenkomst, omdat het een zaak van de organisatie zelf is om de bedrijfsvoering scherp te houden.

Burgemeester **Schneiders** zegt dat dit nou juist de afgelopen jaren is gebeurd met het voorliggende resultaat. Hij merkt op dat de heer Van Driel niet aanwezig was bij de genoemde bijeenkomst. Spreker zegt erg te hechten aan transparantie en waarheid en zich daarom genoodzaakt te hebben gevoeld om de aanwezigen te manen niet te vroeg te juichen, omdat er nog 800.000 euro aan bezuinigingen voor Haarlem in petto is, dus in totaal 2,4 miljoen. Dat is de waarheid die bij de kadernota zal blijken. Hij zou het op prijs stellen als de heer Van Driel dan zijn excuses zou maken.

De heer **Vrugt (AP)** zegt dat dit al jaren geleden is vastgesteld, maar dat de burgemeester het tijdens de bijeenkomst deed voorkomen alsof de coalitie met iets nieuws gekomen was.

De heer **Van den Raadt (Trots)** zegt bij de bijeenkomst begrepen te hebben dat de vorige coalitie wel die bezuinigingen afgesproken had, maar daar op het eind van terugkwam omdat men al op het wettelijk minimum zat en de regiofunctie wilde behouden en dat de nieuwe coalitie toch wil vasthouden aan het afgesproken bedrag. Hij acht die afspraak boterzacht als Haarlem maar voor 30% stemrecht heeft in het algemeen bestuur..

Burgemeester **Schneiders** zegt dat dit klopt. De oplopende reeks aan bezuinigingen staat in Haarlem wel in de boeken, maar niet bij de andere gemeenten. Hij zegt die avond alleen gewezen te hebben op de 800.000 euro die in Haarlem nog op stapel staat. In het takenpakket van de VRK valt amper meer iets te halen, bezuinigingen moeten worden gevonden in de bedrijfsvoering. De andere gemeenten zijn vooralsnog niet bereid verder nog bezuinigingen voor hun rekening te nemen. De interpretatie over de hardheid acht hij vrij realistisch. De accountant van de VRK is volgens hem erg streng. Er wordt gekeken hoe de VRK zijn inkoop beter kan regelen en daarvoor schijnt de inhuur van een extern expert noodzakelijk te zijn. Daar wordt dus ook aan gewerkt, zoals men voortdurend scherp is op alle onderdelen van de bedrijfsvoering.

De **voorzitter** constateert dat het stuk als hamerstuk met stemverklaring naar de raad gaat, waarbij het CDA de mogelijkheid tot opwaardering openhoudt als na fractieberaad besloten wordt een motie in te dienen.

Overige punten ter bespreking

8. Antwoord op vraag van OPH over second opinion Fugro bij Milieuplein Spaarnelanden

Verslag van de openbare vergadering
commissie Bestuur van 5 juni 2014

De heer **Smit (OPH)** zegt dat de OPH het niet eens is met dit antwoord. Fugro heeft zijn eerste eigen rapportage meegenomen in de zogenaamde second opinion. De vraag is waarom Fugro dit zou doen als die niet meer relevant was. Als het ging om een advies over een niet eerder gevraagde techniek, is er geen sprake van een second opinion. Hij is en blijft van mening dat Fugro deze opdracht niet had behoren te accepteren en dat Spaarnelanden een derde partij had moeten vragen die uit te voeren.

De heer **Gün (GLH)** en de heer **Vrugt (AP)** zijn het daarmee eens.

Wethouder **Cassee** zegt dat hem dit erg verdriet. De eerste uitvraag ging om de fundering met palen, de tweede om een fundering met staal. Het betreft dus een second opinion om te kijken of er een andere mogelijkheid is dan fundering met palen. Fugro geeft vervolgens een neutraal oordeel over beide mogelijkheden. Het gaat dus niet om het keuren van eigen vlees, maar om het vergelijken in tweede aanleg met een nieuw alternatief. Als de raad vindt dat er een derde advies nodig is, hoort hij dat graag, maar hij wijst erop dat dit een kwestie is waar de directie van Spaarnelanden over gaat.

De heer **Smit (OPH)** zegt dat het bij Spaarnelanden gaat om een lang verhaal vol slordigheden, waarvan dit er een was die hem verstoorde. Hij vraagt de wethouder als aandeelhouder een strikte governance toe te passen bij dit bedrijf.

De **voorzitter** sluit de bespreking af.

9. Rondvraag

De heer **Fritz (PvdA)** vraagt mede namens enkele andere fracties waarom er geen ontheffingen meer verleend worden voor straatmuzikanten.

Burgemeester **Schneiders** zegt dat er een lange voorgeschiedenis is rond de vergunningen voor straatmuzikanten. Op verzoek van de raad is het ontheffingenstelsel ingevoerd in de APV om overlast en uitbuiting tegen te gaan. Inmiddels zijn er 85 ontheffingen verleend en is het aantal klachten afgenomen. Er is een evaluatie voor dit voorjaar toegezegd en aangezien 85 een mooi getal is, is besloten voorlopig geen ontheffingen meer te verlenen. Een ontheffing is immers een jaar geldig. In afwachting van de evaluatie is er voorlopig een stop ingesteld. De voorlopige conclusie is dat het systeem van ontheffingen wel het gewenste effect heeft.

De heer **Van den Raadt (Trots)** vraagt hoe het staat met de antwoorden op zijn vraag over de aanschrijvingen rond de Kleine Houtstraat 33. Verder vraagt hij of er niet iets geregeld kan worden rond de kosten voor een vergunning voor een buurtfeest dat een wijkraad organiseert.

Burgemeester **Schneiders** zegt dat er geen enkele sprake was van aanschrijvingen op het genoemde pand. De legesverordening is vastgesteld door de raad en geldt voor iedereen gelijk. Dat kan soms onhandig uitpakken, maar hij vraagt iedereen de rug recht te houden om gaten in de begroting te voorkomen.

De heer **Vrugt (AP)** informeert naar de uitkomst van de gesprekken over de kwestie Rugamana.

Burgemeester **Schneiders** zegt dat er een gesprek geweest is tussen de vreemdelingenpolitie en Stem in de Stad, waarvan hij een verslag heeft gekregen. Daarnaast ligt er een feitenrelaas van de

politie. Er lijken nogal wat misverstanden in het spel, maar hij is bezig met het dossier en wil daar graag een keer in beslotenheid op terugkomen.

10. Agenda komende commissievergadering

Voorstellen voor agendering kunnen schriftelijk ingediend worden.

11. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 19.55 uur.